

Київський апеляційний суд

03110, Київ, вул. Солом'янська, 2а
тел. +38 (044) 284 15 77
email: inbox@kia.court.gov.ua

Обвинувачений: Антоненко Андрій Сергійович

04050, Київ, вул. Дегтярівська, 13

Захисник: Круговий Дмитро Сергійович

61072, Харків, пр. Науки, 27 Б, оф. 607
м.т. +38 (067) 575 0775
email: d.s.kruhovyi@gmail.com
email: 3248809939@mail.gov.ua

Справа №761/25689/20

Суддя-доповідач Павленко О.П.

**Доповнення до апеляційної скарги
на ухвалу Шевченківського районного суду м. Києва від 23.03.2021 в частині
продовження строку дії запобіжного заходу у вигляді
тримання під вартою**

Шевченківський районний суд м. Києва розглядає справу за обвинуваченням Антоненка А.С., Кузьменко Ю.Л., та Дугарь Я.С. у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених п. п. 5, 12 ч. 2 ст. 115; ч. 3 ст. 28, ч. 1 ст. 263; ч. 3 ст. 28, ч. 2 ст. 194 КК України.

Оскаржуваною ухвалою задоволено клопотання прокурора, продовжено пану Антоненку, на час судового розгляду, запобіжний захід у вигляді тримання під вартою до 21 травня 2021 року включно. Відмовлено в клопотанні сторони захисту у зміні запобіжного заходу, яке за законом мало бути розглянуто протягом 72 годин з дати подання.

Повний текст ухвали не був виданий стороні захисту 26.03.2021. Після отримання повного тексту ухвали 30.03.2021, залишаючи власну позицію незмінною, вважаю за необхідне подати наступні доповнення.

1. Аргументи суду

Суд, як і раніше, в ухвалі про обрання запобіжного заходу від 25.08.2020 та ухвалам про продовження строків тримання під вартою від 21.10.2020, від 10.12.2020 та від 02.02.2021 зазначив, що обґрунтованість підозри впливає з того, що це питання неодноразово досліджувалось і що пан Антоненко набув статусу

обвинуваченого. На доповнення до аргументів попередніх ухвал суд зазначив, що не вбачає підстав для визнання представлених прокурором доказів явно недопустимими та підозру явно необґрунтованою, частина досліджених судом доказів свідчить про їхню “вагомість”.

Суд неодноразово відмовляв стороні захисту в клопотаннях про дослідження окремих (вже долучених) доказів в порядку ч.4 ст.193 КПК України¹, заявлених з метою спростування аргументів обвинувачення. Цього разу суд теж зазначив в ухвалі, що обґрунтованість висунутого обвинувачення не може бути спростована вибірково наданими стороною захисту копіями матеріалів досудового розслідування. Водночас суд констатував, що *“позбавлений можливості дати оцінку та здійснити аналіз висновків експертів та інших матеріалів, на які посилається сторона захисту, до дослідження яких ще не перейшов”*.

Суд не навів жодного аргументу стосовно того, чому інші, більш м’які запобіжні заходи не можуть запобігти заявленим ризикам.

Суд навів лише 2 ризики — втечі та незаконного впливу на свідків і потерпілих без пояснень чому саме ці ризики з плином часу не зменшились.

Натомість суд навів аргумент, який раніше жодного разу не згадувався — неналежну процесуальну поведінку обвинуваченого Антоненка під час судового засідання 21.10.2020, *“де він будучи незадоволеним судовим рішенням щодо продовження йому строку дії запобіжного заходу проявив агресивну поведінку у бік прокурора, вигукував на адресу останнього образи та погрози”*.

Ще один вже відносно новий аргумент, який ніколи не заявлявся прокурором, на думку суду, полягає в тому, що існує ризик летальності, оскільки *“маючи відношення до військової служби, Антоненко А.С. неодноразово відвідував зону АТО, як у зв’язку із проходженням військової служби, так і з волонтерською діяльністю, де міг мати доступ до зброї та бойових припасів. Зазначені висновки суду ґрунтуються, в тому числі, на наявних даних у розпорядженні суду, про що неодноразово заявляла сторона обвинувачення, зокрема, щодо факту вилучення у обвинуваченого корпусу від міни МОН-50. А тому, при застосуванні до обвинуваченого мени суворішого² запобіжного заходу ніж тримання під вартою не можна буде запобігти цим ризикам”*.

В ухвалі суд також зазначив, що посилання захисника Кругового Д.С. на те,

---

¹ Документи в томі 11 а.с. 1-32, томі 23 а.с. 196-217, які показують, що зріст злочинця у взутті 170 см, а зріст пана Антоненка 180 см без взуття і головного убору

² Стиль і орфографію збережено

що долучені ним до вступної промови конспекти показань свідків, спростовують висунуте обвинувачення, на увагу суду не заслуговують, адже не є джерелами доказів. Конспекти показань свідків надавались захистом з іншою метою — продемонструвати, що жодний з них не свідчив проти обвинувачених і тому гіпотеза про вплив на них є абсурдною.

2. Підстави для скасування ухвали (доводи скарги)

Суд свавільно і необґрунтовано встановив наявність двох визиків: ризик втечі і ризик незаконного впливу на свідків (потерпілих, експертів), керуючись при цьому **виключно тяжкістю інкримінованого діяння**, а в частині вагомості доказів — лише їх номінальним переліком — реєстром матеріалів, вступною промовою прокурора і дослідженими 7 томами справи, матеріали яких не мають жодного відношення до обвинувачених.

а. щодо ризику втечі

Всі ризики, і ризик втечі пана Антоненка зокрема, Суд обґрунтував ймовірним суб'єктивним ставленням обвинуваченого до міри покарання, призначення якої передбачається [*саме так суд вказував в попередніх рішеннях*] обвинуваченому, у разі доведення його винуватості.

Однак суб'єктивне ставлення обвинуваченого до міри покарання спростовується відсутністю доказів проти нього, а також експертизами зросту, які суд відмовився досліджувати. Натомість суд в своїй ухвалі послався на інсинуації прокурора про "корпус міни МОН-50" і таємні документи, "які є в розпорядженні суду", до дослідження яких суд ще не перейшов. Виходячи з цього простежується порушення принципу рівності сторін і принципу першочергового розгляду справи щодо особи, яка утримується під вартою, коли суд відмовляється аналізувати наявні в його розпорядженні докази на користь звільнення і посилається на недосліджені ним докази на користь позбавлення свободи.

При цьому суд не врахував положення ч. 3 ст.199 КПК України і прецедентну норму ЄСПЛ (т.з. принцип Летельє), за якою ризик втечі зменшується з перебігом часу яким би він не був коротким. Ані прокурор в своєму клопотанні ані суд в оскаржуваній ухвалі не пояснив причин ігнорування принципу Летельє і причини, чому він врахований для пані Кузьменко і не врахований для пана Антоненка.

б. щодо ризику тиску на свідків і потерпілих

На думку суду, тримання під вартою пана Антоненка має запобігти незаконному тиску на потерпілих і свідків, щоб не допустити зміни їх показань,

наданих під час досудового розслідування. **Однак прокурор в своєму клопотанні наявність цього ризику обґрунтовував зовсім іншими обставинами.**

Слід звернути увагу, що ані потерпілі, ані свідки не вказували на пана Антоненка в своїх показаннях, які були надані під час досудового розслідування. Цю обставину **не заперечує** сторона обвинувачення.

Вирішуючи питання про свободу пана Антоненка, достатньо поставити одне просте питання прокурору щодо наявності серед свідків обвинувачення або серед потерпілих тих, чий показання важливі з точки зору доведення причетності пана Антоненка до вчинення злочину.

Дотримуючись принципу диспозитивності, суд не має права виходити за межі обґрунтувань клопотання прокурора і попередньо встановлених ризиків, оскільки таким чином, він підміняє сторону обвинувачення.

З цього приводу суд свавільно відхилив і не дослідив конспект показань свідків, зазначивши, що захист подав його на спростування доказів вини. Насправді, як вже зазначалось вище, цей конспект подавався не як доказ, а заради ілюстрації наведених вище міркувань. Обов'язок його складання і дослідження покладений на сторону обвинувачення

с. помилкові висновки суду щодо особи пана Антоненка

“...Судом, при вирішенні питання можливості зміни запобіжного заходу на більш м'який чи доцільності продовження строку його дії, відповідно до ст. 178 КПК України враховуються наступні дані щодо особи обвинуваченого Антоненка А.С., який раніше не судимий, має постійне місце реєстрації та проживання, одружений, має неповнолітніх дітей 2008 та 2012 року народження, що підтверджує наявність в останнього сталих соціальних зв'язків, наявність заохочення за моральну підтримку бойового духу та волонтерську допомогу військовослужбовцям, а також враховує існування ризику летальності... Оскільки, маючи відношення до військової служби, Антоненко А.С. неодноразово відвідував зону АТО, як у зв'язку із проходженням військової служби, так і з волонтерською діяльністю, де міг мати доступ до зброї та бойових припасів. Зазначені висновки суду ґрунтуються, в тому числі, на наявних даних у розпорядженні суду, про що неодноразово заявляла сторона обвинувачення, зокрема, щодо факту вилучення у обвинуваченого корпусу від міни МОН-50”

По-перше, останнє твердження суду є свавіллям, приниженням,

дискримінацією не лише обвинуваченого, волонтерів і військових, а навіть будь-яких осіб, які відвідали зону ООС, адже суд у такий спосіб презюмував ризик летальності у зв'язку із доступом до зброї усіх таких осіб. Сторона обвинувачення і суд зобов'язані обґрунтовувати не сам факт наближення до зброї в минулому, а її незаконне придбання, вільне пересування, зберігання і майбутній ризик летальності внаслідок її застосування. Отже безумне припущення суду про доступ до раніше прихованої зброї є нічим іншим як зневагою не лише до військових, інших відвідувачів зони ООС, а й до усієї правоохоронної системи, військової служби правопорядку, військової прокуратури — органів, зобов'язаних не допускати незонний обіг зброї. Навіть прокурор не додумався до подібних збочених припущень про те, що у пана Антоненка зі стародавніх часів зберігається захована зброя, яку не змогли виявити численні обшуки і оперативні заходи після його арешту.

По-друге, суд взагалі не обґрунтував, чому ризик, пов'язаний з доступом до зброї, не усувається, скажімо, цілодобовим домашнім арештом (в квартирі, де вже був проведений обшук).

По-третє, суд навіть не приступав до дослідження доказів щодо корпусу міни МОН-50 (вилученого, до речі, без ухвали слідчого судді), але захист визнає, що подібний безпечний, законно здобутий, неодноразово публічно продемонстрований предмет перебував у власності пана Антоненка. Ця пластикова коробка не є зброєю і створює ризик летальності хіба що в хворій уяві хоплофоба.

По-четверте, все сказане не є новою обставиною і не згадувалось в ухвалах про ув'язнення пана Антоненка, що суд приймав раніше.

По-п'яте, ані на досудовому розслідуванні, ані під час судового розгляду сторона обвинувачення не заявляла про наявність ризику летальності, який міг би створювати пан Антоненко. Суд послався на те, що на це звернула увагу сторона потерпілого. Однак це не відповідає дійсності. Сторона потерпілих констатувала факт, що ризик летальності у зв'язку із доступом до зброї має враховуватись під час обрання запобіжних заходів, але жодних доказів і навіть припущень на користь подібного ризику не наводила. Отже суд самотійно, порушуючи принцип диспозитивності, нехтуючи принципом поваги до людської гідності вигдав подібну мотивацію як виправдання грубого порушення прав людини.

Крім того, суд вдався до прямої підтасовки фактів, зазначивши, що ним *враховувалась неналежна процесуальна поведінка обвинуваченого Антоненка А.С.*

зафіксована на відеозаписі судового засідання 21.10.2020, де він будучи незадоволеним судовим рішенням щодо продовження йому строку дії запобіжного заходу проявив агресивну поведінку у бік прокурора, вигукував на адресу останнього образи та погрози.

Оскільки захист від дифамації з боку суду не може здійснюватись в інший спосіб, сторона захисту звертається до апеляційної інстанції з окремим клопотанням дослідити відеозапис судового засідання 21.10.2020 (з 7 год 27 хвилин) і надати в мотивувальній частині рішення оцінку неправдивій інформації, яка викладена в оскаржуваній ухвалі.

Дослівно єдиними словами пана Антоненка після завершення засідання були (<https://youtu.be/yqJSguN-F7I?t=26958>) «Тишин, доказательства давай. Что ты на меня смотришь?», потім, відвернувшись: «Потвора». В цих словах не було жодної погрози, а зневажливе оціночне судження висловлене після закінчення засідання. Не може не викликати обурення у особи, яка перебуває півтори роки під вартою, приховування від неї доказів стороною обвинувачення (наразі оригінали ключових доказів досі не відкриті стороні захисту і не надані суду).

У суду на подібну поведінку, якщо б він вважав її протиправною, були інші засоби реагування. Пан Антоненко не був притягнутий до адміністративної відповідальності ані за ініціативою суду, ані іншими органами, стягнення в порядку передбаченому КПК України на нього не накладалось.

З урахуванням принципу свободи слова і того факту, що прокурор є публічною особою, закон не встановлює відповідальності за критичні і навіть зневажливі висловлювання на його адресу, **тим більше за це немає відповідальності у вигляді тримання під вартою**. Звернення на “ти” захист вважає не чемним, однак з урахуванням такої різниці у віці, що пан Антоненко міг би бути батьком пана Тішина, подібну необачність українські звичаї допускають.

Крім того, незрозуміло, яким чином тримання під вартою може усунути можливість критики на адресу прокурора у майбутньому, і чому, скажімо, порука, застава або домашній арешт не зможуть стримати подібну критику.

Захист розцінює подібні інсинуації з боку суду виключно як наклеп, помсту суспільству за гучне обурення порушенням прав людини.

Просимо апеляційну інстанцію окрему увагу звернути на той факт, що події 21.10.2020 були суду відомі, але не згадувались як обґрунтування тримання під вартою Антоненка і не можуть виправдовувати відступ від принципу Летельє

(зменшення ризиків з плином часу). На виправдання продовження тримання під вартою слід наводити нові обставини.

d. щодо ігнорування судом обставин, що свідчать на користь звільнення пана Антоненка

В попередніх ухвалах суд констатував, що пан Антоненко раніше не судимий, має постійне місце реєстрації та проживання, одружений, має неповнолітніх дітей 2008 та 2012 року народження, **що підтверджує наявність в останнього сталих соціальних зв'язків**, наявність заохочення за моральну підтримку бойового духу та волонтерську допомогу військовослужбовцям. Потім додався ризик летальності.

Проте, це охоплює лише обов'язкові пункти 4, 5, 6, 8, 12 ч. 1 ст. 178 КПК України і не охоплює пункти 7, 9, 10 тієї ж статті. Поряд з цим вивчення цих, не досліджених судом, обставин свідчило б на користь звільнення з-під варти. Так,

- майновий стан підозрюваного, обвинуваченого (7) не дозволяє йому переховуватись тривалий час, він є єдиним годувальником в сім'ї;
- обвинувачений сумлінно дотримувався умов застосованого запобіжного заходу (9), тобто не вчиняв спроб втечі і дотримувався режиму;
- обвинувачений не підозрюється у вчиненні іншого кримінального правопорушення (10).

Після пом'якшення запобіжних заходів іншим обвинуваченим жодних негативних наслідків не настало, що опосередковано підтверджує безпідставність тверджень суду про тримання пана Антоненка під вартою як єдиний можливий спосіб усунення ризиків.

Відповідно до § 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "с" пункту 1 цієї статті, ... йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. З урахуванням порушення принципу безперервності, призначення засідань 2 рази на місяць і надзвичайної кількості заявлених обвинуваченням свідків стає очевидним, що розгляд справи у найближчі 2 роки є неможливим. Оскільки розгляд справи судом протягом розумного строку є неможливим, пан Антоненко має бути звільнений на час провадження. Він не може нести відповідальність за нездатність суду розглядати його справу у відповідності до закону — безперервно, як того вимагає ст. 322 КПК України.

Крім того, обурливим фактом є те, що три судових засідання в березні не

відбулись з вини Держави - судове засідання 02.03.2021 не відбулося через відпустку судді, 09.03.2021 - через зайнятість присяжної в іншому провадженні, 16.03.2021 - через відсутність конвою.

е. ігнорування заяв поручителів

В судовому засіданні 23.03.2021 до суду надійшли заяви від осіб, які виявили бажання поручитись за виконання паном Антоненком процесуальних обов'язків. Зокрема, це були:

1. Ар'єв Володимир, народний депутат;
2. Бобровська Соломія, народна депутатка;
3. Бондар Михайло, народний депутат, відзначений державними нагородами;
4. Величкович Микола, народний депутат;
5. Гагаєв Олександр, відзначений державними нагородами;
6. Гончаренко Олексій, народний депутат;
7. Зінкевич Яна, народна депутатка;
8. Іонова Марія, народна депутатка;
9. Корчинська Оксана, народна депутатка 8 скликання;
10. Костенко Роман, народний депутат, відзначений державними нагородами;
11. Никифоров Олексій, військовослужбовець;
12. Павленко Ростислав, народний депутат;
13. Порошенко Петро, народний депутат, Президент України;
14. Саврасов Максим, народний депутат;
15. Тетерук Андрій, народний депутат 8 скликання, відзначений державними нагородами;
16. Фріз Ірина, народна депутатка;
17. Хмара Степан, народний депутат декількох скликань, Герой України
18. Чернєв Єгор, народний депутат;
19. Южаніна Ніна, народна депутатка.

Кожна з цих осіб надала відповідні відомості про себе, які мали б підтвердити їх виключну репутацію в суспільстві, в тому числі і з загальновідомих публічних джерел. Хтось надав копії рішень про відзначення державними нагородами, дехто інші відомості. З огляду на те, що процесуальний закон не встановлює певного порядку підтвердження особою свого статусу, як такої, що заслуговує на довіру, Суд не тільки не навів мотивів чому відкидає клопотання цих осіб, а взагалі залишив поза увагою, наче їх не було хоча заслуховування

поручителів тривало понад годину.

f. щодо ігнорування судом висновків апеляційного суду від 10.02.2021

В ухвалі Київського апеляційного суду від 10.02.2021 чітко зазначено, що розгляд справи не відбувається безперервно. Безперервність означає не відсутність перерв протягом дня, а **щоденний** розгляд справи окрім вихідних днів. Порушення судом встановленого законом принципу безперервності — це 13 судових засідань за 7 місяців — означає однозначно порушення розумних строків розгляду справи в цілому. Натомість суд зазначив, що 13 засідань за 7 місяців це і є “безперервність”.

3. Фактичні обставини

12 грудня 2019 року пану Антоненку повідомили про підозру у вбивстві журналіста Павла Шеремета. В той же день він був незаконно затриманий, а 14.12.2019 — ув'язнений. Станом на 08.02.2021 він перебуває під вартою майже чотирнадцять місяців.

Загальновідомим є факт систематичного порушення вищими посадовими особами держави презумпції невинуватості щодо підозрюваних і їх публічного цькування в офіційних ЗМІ, у тому числі шляхом розміщення неправдивих даних (як, наприклад, кількість підозрюваних і їхню причетність до інших злочинів) під час досудового розслідування. Безпрецедентну заяву зробив 23 серпня в рекламному фільмі на телеканалі “1+1” керівник органу досудового розслідування, заступник начальника Головного слідчого управління Нацполіції пан Гунько. Він зазначив, [цитата] *На даний час всі докази, які здобуті в ході проведення досудового розслідування стороною захисту не спростовані. Докази, оцінені судом, визнано належними, допустимими і судом в тому числі й оцінені як докази вини підозрюваних* [кінець цитати]. У подальшому пан Аваков в інтерв'ю ТСН та Гордон також наголошував на тому, що тримання під вартою підтверджує вину обвинувачених.

Щодо вагомості обсягу доказів — підозра і обвинувачення не містять скільки-небудь розумного мотиву злочину, усі троє підозрюваних не мають жодного зв'язку з жертвою і, станом на час події — між собою.

Кричущим є твердження сторони обвинувачення, зазначене в обвинувальному акті, немовби “невстановлені на цей час слідством особи, розпочали пошук співучасників вчинення злочину, при якому керувалися наступними критеріями схильності осіб за вольовими рисами до насильницьких дій, **низькими морально-психологічними якостями**”. І керуючись саме такими

критеріями були “підібрані” **(і) волонтер, заслужений дитячий кардіохірург, (іі) військовий медик** з кількістю відзнак і нагород, що викликає захоплення, а також **(ііі) дитячий вчитель музики, диригент хору, волонтер, водій-кіномеханік та музикант.**

Виходячи з вступної промови прокурора і обвинувального акту єдиним аргументом обвинувачення є експертна ідентифікація осіб на відео з камер спостереження, яка встановила неможливість ідентифікації за ознаками зовнішності, проте “впізнала” пана Антоненка за його рухами. Це було названо “психологічною експертизою невербальної поведінки” (виконано українськими психологами за невідомою методикою) та “криміналістичним аналізом ходи” (виконано британським біомеханіком Айвоном Бірчем).

При цьому висновок експертів напряму відсилає до підручника з криміналістичного аналізу ходи, де зазначено, що хода людини не є унікальною, а рівень помилок складає 29%. За час досудового розслідування інших доказів, які прямо чи опосередковано підтверджують вину підозрюваних, не було здобуто. Українські психологи 31.08.2020 були піддані дисциплінарному стягненню за порушення вимог відомчої Інструкції. Британський експерт Айвон Бірч поставив підпис під українським текстом експертного висновку, не знаючи української мови, а оригінальний англійський текст не фігурує в матеріалах провадження. При цьому ненаукові теорії про сходство пана Антоненка з ймовірним злочинцем на відео повністю спростовуються невідповідністю його зросту — експертними дослідженнями 2016 року зріст фігури ймовірного злочинця на відео встановлений на рівні 170-172 см у взутті і кепці, проте як зріст обвинуваченого 180 см без взуття і головного убору.

Пан Антоненко дав вичерпні показання 28.12.2019 і за весь час ув’язнення не вчиняв жодних спроб втечі або інших протиправних дій.

Жоден свідок або потерпілий не вказують на пана Антоненка чи інших обвинувачених як на виконавців злочину і показання самого Антоненка не суперечать показанням жодного зі свідків або потерпілих.

Андрій Антоненко — відомий музикант, ніколи не притягався до кримінальної відповідальності, одружений, має міцні соціальні зв’язки — постійне місце проживання, престижну службу в Збройних силах України, має двох неповнолітніх дітей, з яких старший син має істотні вади здоров’я, дружину і літню матір, яка потребує догляду. Натомість майновий стан обвинуваченого і його родини не дозволяє йому тривалий час переховуватись.

Істотною обставиною є пандемія коронавірусу, яка, з одного боку, з урахуванням карантинних обмежень, істотно обмежує вільне пересування, а відтак — є перешкодою для втечі, а з іншого боку — відповідно до рекомендацій Ради Європи обумовлює надання переваг запобіжним заходам, не пов'язаним з триманням під вартою.

Іншим двом підозрюваним було обрано більш м'які запобіжні засоби, хоча, за даними обвинувального акту, усі троє мають тотожну кваліфікацію обвинувачення і усім трьом загрожує довічне ув'язнення. Зокрема, [пом'якшуючи](#) запобіжний захід Юлії Кузьменко 11.08.2020, апеляційний суд зазначив, з посиланням на практику ЄСПЛ, що [цитата] *ризиків неналежної процесуальної поведінки підозрюваного з часом зменшуються (справа “Ткачов проти України” від 13.12.2007, «Слоєв проти України» від 06.11.2008). Продовжуване тримання під вартою може бути виправданим заходом у тій чи іншій справі лише за наявності чітких ознак того, що цього вимагає справжній інтерес суспільства, який, незважаючи на існування презумпції невинуватості, переважає інтереси забезпечення права на свободу. Подальше існування обґрунтованої підозри у вчиненні затриманою особою злочину є обов'язковою і неодмінною умовою належності її продовжуваного тримання під вартою. Але зі спливом певного часу така підозра перестає сама по собі бути виправданням для позбавлення особи свободи і судові органи повинні вмотивувати свої рішення про продовження тримання її під вартою іншими підставами* [кінець цитати].

4. Застосовне право і практика ЄСПЛ

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ст. 29 Конституції України).

Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом: ... с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення. Кожному, кого заарештовано або затримано згідно з цими положеннями має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження (ст. 5 Конвенції).

Сама по собі тяжкість обвинувачення не може слугувати виправданням тривалих періодів тримання під вартою (§§ 61-63 у справі [Боротюк проти України](#),

заява № 33579/04, §§ 34-37 у справі [Москаленко проти України](#), заява № 37466/04).

Ризик втечі не може бути встановлений лише на основі суворості можливого вироку. Оцінка такого ризику має проводитись з посиланням на низку інших факторів, які можуть або підтвердити існування ризику втечі, або вказати, що вона маловірогідна і необхідність в утриманні під вартою відсутня ([Panchenko проти Росії](#), § 106). Ризик втечі має оцінюватися у світлі факторів, пов'язаних з характером особи, її моральністю, місцем проживання, родом занять, майновим станом, сімейними зв'язками та усіма видами зв'язку з країною, в якій така особа піддається кримінальному переслідуванню ([Becciev проти Молдови](#), § 58). **Небезпека втечі не може бути оцінена виключно на основі таких міркувань [як побоювання щодо збільшення важкості кримінальної і цивільної відповідальності].** Інші фактори, особливо ті, що стосуються характеру людини, її морального духу, її дому, заняття, її активів, її родинних зв'язків з країною, в якій він переслідується за законом, можуть або підтвердити існування такої небезпеки втечі, або виставити її настільки малою, що вона не може виправдати утримання під вартою до суду. **Ризик втечі зменшується зі збігом часу, проведеного під вартою.** ([Neumeister проти Австрії](#), § 10).

Ризик тиску на свідків може бути визнано лише на початкових стадіях розслідувань ([Jarzynski проти Польщі](#), § 43). З плином часу інтереси слідства стають недостатніми для тримання підозрюваного під вартою: за нормального перебігу подій ризику зменшуються з часом завдяки проведенню дізнання, перевірок, дачі показань ([Clooth проти Бельгії](#), § 43).

При вирішенні питання про обрання запобіжного заходу, крім наявності ризиків, суд на підставі наданих сторонами кримінального провадження матеріалів зобов'язаний оцінити в сукупності всі обставини, у тому числі: 1) вагомість наявних доказів про вчинення обвинуваченим кримінального правопорушення; ... 4) міцність соціальних зв'язків обвинуваченого в місці його постійного проживання, у тому числі наявність в нього родини й утриманців; 5) наявність у обвинуваченого постійного місця роботи або навчання; 6) репутацію обвинуваченого; 7) майновий стан обвинуваченого; 8) наявність судимостей у обвинуваченого; 9) дотримання обвинуваченим умов застосованих запобіжних заходів, якщо вони застосовувалися до нього раніше; 10) наявність повідомлення особі про підозру у вчиненні іншого кримінального правопорушення; ... 12) ризик продовження чи повторення протиправної поведінки, зокрема ризик летальності, що його створює обвинувачений, у тому числі у зв'язку з його доступом до зброї

(ст. 178 КПК України).

Клопотання про продовження строку тримання під вартою, крім відомостей, зазначених у статті 184 цього Кодексу, повинно містити: виклад обставин, які свідчать про те, що заявлений ризик не зменшився або з'явилися нові ризики, які виправдовують тримання особи під вартою (ч. 3 ст. 199 КПК України).

Висловлені в ухвалі слідчого судді, суду за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу висновки щодо будь-яких обставин, які стосуються суті підозри, обвинувачення, не мають преюдиціального значення для суду під час судового розгляду або для слідчого чи прокурора під час цього або іншого кримінального провадження. (стаття 198 КПК України).

5. Висновки

Обмеження свободи щодо усіх обвинувачених, дозволені Конвенцією, застосовувались не для цілей запобігання ризикам. Вони насправді були покликані публічно виправдати дії поліції і радість з цього приводу вищих посадових осіб держави шляхом розповсюдження через ЗМІ хибної тези про оцінку доказів винуватості “судами” (слідчими суддями). Зараз ця теза активно використовується як тиск на присяжних.

Жодних обставин, які б виправдовували тривале тримання під вартою пана Антоненка, окрім тяжкості обвинувачення і загрози покарання стороною обвинувачення не було доведено.

Суд порушив норми прецедентної практики ЄСПЛ, обґрунтувавши тримання під вартою **виключно** тяжкістю покарання. Суд свавільно послалася на неіснуючу в практиці ЄСПЛ тезу, яка прямо суперечить цій практиці і самій суті Конвенції, зазначивши, що рішення про ув'язнення є оцінкою порушень цінностей суспільства, і тому ЄСПЛ вимагає від суду бути по відношенню до Антоненка більш суворою. Зазначена теза є перекрученою навпаки цитатою, де рішення було ухвалено на користь заявника і стосувалося суворості по відношенню до держави, яка порушила його права. Інакше кажучи, суворість потрібна в оцінці дій поліції і прокурора, які сфабрикували обвинувачення. Цією протиправною тезою і лише нею суд невігласно обґрунтував неможливість застосування більш м'яких запобіжних заходів.

Суд повністю обійшов увагою і не надав ніякої оцінки тому аргументу сторони захисту, що іншим обвинуваченим за ідентичних умов обрано більш м'які

запобіжні заходи, при цьому вони жодних протиправних дій не вчинили і сумлінно виконували свої процесуальні обов'язки. Мотивуючи своє рішення, суд не зазначив, чим пояснюється відмінність пана Антоненка в цьому аспекті у порівнянні з іншими підозрюваними — гендерною ознакою, армійською службою, відмінністю зовнішності, більшою тяжкістю покарання, що загрожує, матеріальним станом, станом здоров'я чи іншими обставинами.

Не існує жодних підстав вважати, що обвинувачений Антоненко може переховуватись або впливати на свідків, тим більше, що жоден із згаданих в матеріалах свідків або потерпілих не свідчить проти нього і показання самого Антоненка не суперечать показанням свідків. Отже, теза про тиск на свідків є повним безглуздом.

Обвинувальний ухил суду підтверджується і тим, що всупереч ч. 4 ст. 201 КПК України не розглянув клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу пану Антоненку в передбачений законом триденний строк.

Як вже вказувалось, судом не забезпечено дотримання принципу принципу безперервності судового розгляду. Пан Антоненко не може нести відповідальність за нездатність суду розглядати його справу у відповідності до закону — безперервно, як того вимагає ст. 322 КПК України.

Захист не має жодного морального і етичного права просити будь-який запобіжний захід для невинуватої особи і вважає, що до жодного з трьох обвинувачених не можуть бути застосовані будь-які обмеження. Тому просить апеляційний суд відмовити в клопотанні прокурора в повному обсязі, під гарантії з'явлення на судові засідання. Захист також буде вітати будь-яку зміну рішення суду на користь свободи пана Антоненка.

Виходячи з викладеного, керуючись ст. 7-12, 20-24, 42, 45, 46, 176-178, 183, 193, 199, 206, 309, 310, 334, 392, 393, 395, 396, 412, 422-1 КПК України,

Прошу:

1. Скасувати ухвалу Шевченківського районного суду м. Києва від 23.03.2021 в частині продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою Антоненку Андрію Сергійовичу, в задоволенні клопотання прокурора — відмовити;
2. **Розглядати апеляційну скаргу за участю Сторін, оскільки підзахисний бажає прийняти участь у судовому засіданні особисто;**
3. Дослідити додатки до апеляційної скарги та доповнень до неї, у тому числі відео тривалістю 5 хвилин - у судовому засіданні;

4. В порядку підготовки справи до розгляду, прошу забезпечити відеотрансляцію судових засідань на веб-порталі “Судова влада України”.

Додатки на 140 аркушах та CD-R диск

Дмитро Круговий

31.03.2021